

9. Офіційний сайт Agilyt. A New Logistics Leader – Режим доступу: <http://www.agility.com/EN/About-Us/Pages/AEMLI-2014-Rankings.aspx>.

10. Режим доступу: <http://www.pereviznyk.info/>

Бабина Е.Е., канд. экон. наук, доцент, профессор кафедры экономики и менеджмента,
Шуляренко С.Н., канд. экон. наук, доцент, доцент кафедры учета и аудита Киевской государственной академии водного транспорта им. гетмана Петра Коняшевича-Сагайдачного

Аналіз факторов розвиття транспортного потенціала України. В цій статті визначені детермінанти розвиття транспортного потенціала України. Вклад транспорту в формування ВВП проаналізовано з помічю показателя транспортостемності економіки. Опреділено, що його уменьшення створює предпосилки для зростання конкуренції на ринку транспортних перевозок, актуалізує необхідність ефективного управління потенціалом транспортних підприємств. Ісследовані динаміка об'ємів перевозок по видам транспорту, фінансові показателі, рейтинг отечественної транспортно-логістичної системи по порівнянню з іншими країнами, визначені основні фактори розвиття транспортного потенціала України та їхні обмеження.

Ключові слова: транспортний потенціал, транспортостемність, транзитний потенціал, індекс ефективності логістики

Babyna O.E., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Economics and Management, **Shulyarenko S.N.**, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Audit, Kyiv State Maritime Academy named after Hetman Petro Konashevych-Sahaydachniy

The determinants of Ukraine transport potential development. The authors define the transport potential determinants of Ukraine and analyze the transport contribution to GDP formation with using «economy transport share» index. The index reduction which creates conditions to increasing competition in the transport market is given in the article. As a result, it actualizes the need for effective management of transport companies potential. The authors investigate the dynamics of the various transport modes, financial indicators and national transport and logistics system rating in comparison with other countries. The article identifies the main factors of Ukrainian transport development potential and barriers that restrain it.

Key words: transport potential, share of transport, transit potential, Logistics Performance Index

УДК 351.856.2:63-051](477)(045)

Бесчастна М.В.,

асистент кафедри аграрного консалтингу та сервісу,
Національний університет біоресурсів та природокористування

Державні нагороди як вища форма заохочення працівників сільського господарства

У статті розкриті питання термінологічної визначеності заохочення, як методу управління, що застосовується як для фізичних так і юридичних осіб. Обґрунтовано застосування державних нагород та присвоєння почесних звань як вищої форми заохочення працівників сільського господарства. Визначено перелік державних нагород та почесних звань до яких представляють працівників та діячів сфери сільського господарства. Проаналізовано динаміку кількості вручених державних нагород та присвоєних почесних звань працівникам та діячам сільського господарства. Визначено недоліки застосування даного методу заохочення та зроблено відповідні висновки і пропозиції.

Ключові слова: заохочення, державні нагороди, почесні звання.

Серйозною мотивацією успішного виконання працівників сільського господарства своїх обов'язків є заохочення їх заходами морального і матеріального характеру шляхом

публічного визнання та схвалення високих результатів праці аграріїв. До того ж, це є важливим засобом виховання працюючих і зміцнення трудової дисципліни.

Заохочення сприяють формуванню свідомого ставлення до справи, розвитку ініціативи, рішучості та впевненості у своїх діях, мобілізують на переборювання труднощів. Заохочення найкращих працівників підвищує їхній авторитет, надає їм пошану і що найважливіше, позитивно впливає на колектив співробітників. За допомогою засобів матеріального заохочення вирішується правильне розуміння обов'язків працівників, виховується трудова активність, покращується результат діяльності тієї чи іншої організації [1].

Дослідженю питань щодо теоретичних та практичних основ заохочень приділяли увагу такі вітчизняні та закордонні науковці як С.В. Венедіктова, О.І. Процевський, К.Ю. Мельник, В.І. Щербин, В.І. Прокопенко, О.В. Мельник, Н.А. Гущин, І.М. Рябовол, О.М. Кисельов, Л.Д. Ухов та інші разом із тим залишається низка актуальних питань щодо питань заохочення працівників сільського господарства.

Мета дослідження – узагальнення теоретичних положень та аналіз динаміки вручення державних нагород та присвоєння почесних звань працівникам сільського господарства.

Визнання заслуг і висока оцінка роботи персоналу – один з найважливіших нематеріальних методів стимулювання персоналу. Одним із таких інструментів є представлення співробітників до державних нагород. Державні нагороди висловлюють публічне визнання, схвалення і позитивну оцінку заслуг співробітника. Нагородження державною нагорою є досягненням не тільки для особи, яку нагородили, а й для організації де працює така успішна людина.

Заохочення – метод управління, що полягає в застосуванні способів впливу на свідомість та інтерес людей та проявляється у використанні моральних і матеріальних заходів із метою адекватного оцінювання правомірної поведінки. Заохочення може застосовуватися також і до юридичних осіб (безумовно, через вплив на свідомість та інтерес їхніх керівників). Воно базується на використанні природних людських психологічних особливостей. Йдеться про те, що рушійною силою багатьох дій для людини є стимул. Заохочення в цьому випадку і є тим стимулом, який змушує людину вчиняти правомірні дії, корисні для держави і суспільства [2].

Заохочення за працю – це публічне визнання результатів заслуг працівника та його успіхів у роботі. Заохочення є важливим засобом виховання в трудовому колективі і зміцнення трудової дисципліни. Кожний керівник у межах наданих йому прав повинен заохочувати підлеглих за зразкове і сумлінне виконання трудових обов'язків. Підставою для застосування до працівника заходів заохочення є його сумлінна ефективна праця, тобто бездоганне виконання трудових обов'язків, підвищення продуктивності праці, поліпшення якості продукції, тривала сумлінна робота, а також інші досягнення в роботі. У статутах та положеннях про дисципліну підстави для застосування заходів заохочення можуть уточнюватися стосовно особливостей умов праці в конкретних галузях економіки чи сферах діяльності [3]. Необхідно пам'ятати, що встановлення державних нагород може здійснюватись лише законами України.

Правове заохочення є завершальним етапом стимулюючої дії норми права і визначається як її позитивна санкція. Держава різноманітними правовими методами намагається стимулювати відповідну поведінку в суспільстві. Для досягнення бажаного результату, як кульмінаційний момент правового стимулювання, держава, в свою чергу, бере на себе зобов'язання правового заохочення. Одним із найбільш дієвих проявів заохочення з боку держави є відзначення державними нагородами, як «вищої форми відзначення громадян за видатні заслуги у розвитку економіки, науки, культури, соціальної сфери, захисті Вітчизни, охороні конституційних прав і свобод людини, державному будівництві та громадській діяльності, за інші заслуги перед Україною» [4].

Загалом нагородна політика спрямована на заохочення суспільно-значущих, корисних вчинків, та стимулювання через правовий вплив на особу в здійсненні нею позитивних, корисних для держави й суспільства заслуг. Сутність нагороди, її основна ціль, полягає у моральному заохоченні особи, яка зробила заслужений вчинок для держави та суспільства.

За особливі трудові заслуги працівники надаються у вищі органів до заохочення, до нагородження орденами, медалями, почесними грамотами, нагрудними значками і до привласнення почесних звань і звання кращого працівника по даній професії.

Особливі трудові заслуги – це трудова активність працівника з такими результатами, які мають значення не тільки в організації, в якій він працює, але і в масштабі держави.

Працівників сільського господарства відзначають державним нагородами переважно з певної нагоди. Аналізуючи інформацію управління державних нагород та геральдики Адміністрації президента України, що відображені в Указах Президента України «Про відзначення державними нагородами України», ми можемо виокремити наступні причини нагородження:

- професійні свята (День працівника сільського господарства);
- державні свята та дати (День конституції, День незалежності України, Міжнародний жіночий день тощо);
- круглі дати (з нагоди заснування установи, підприємства, організації; та круглої дати керівника або поважного працівника тощо);
- інші дати (з нагоди Дня села тощо).

Крім того сільськогосподарські працівники, відзначені державними нагородами отримують не тільки моральне задоволення, а й доплату до пенсії згідно Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», як громадяни України, що мають значні заслуги у сфері державної, громадської або господарської діяльності, досягнення у галузі науки, освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту тощо [5], а також мають певні надбавки та пільги.

На практиці аграріїв України представляють до наступних державних нагород: орден «За заслуги»; орден княгині Ольги; медаль «За працю і звитягу» (рис.1); та присвоюють такі почесні звання – «Заслужений працівник освіти України» – працівників аграрних ВУЗів, «Заслужений працівник промисловості», «Заслужений працівник сільського господарства», «Заслужений природоохоронець України», «Заслужений діяч науки і техніки України», «Заслужений працівник ветеринарної медицини», тощо (рис.2) [6].

Аналізуючи дані рисунків 1 та 2 ми можемо спостерігати динаміку до скорочення кількості державних нагород в 2010 році порівняно з 2008 роком, де кількість державних нагород скоротилася на 93%, а починаючи з 2011 року ця цифра починає збільшуватись, хоч і не досягає попереднього рівня. З приводу присвоєння почесних звань, то ми також бачимо, що в 2010 році порівняно з 2009 роком кількість відзнак скоротилася на 76 %, проте починаючи з 2011 року ми спостерігаємо позитивну динаміку.

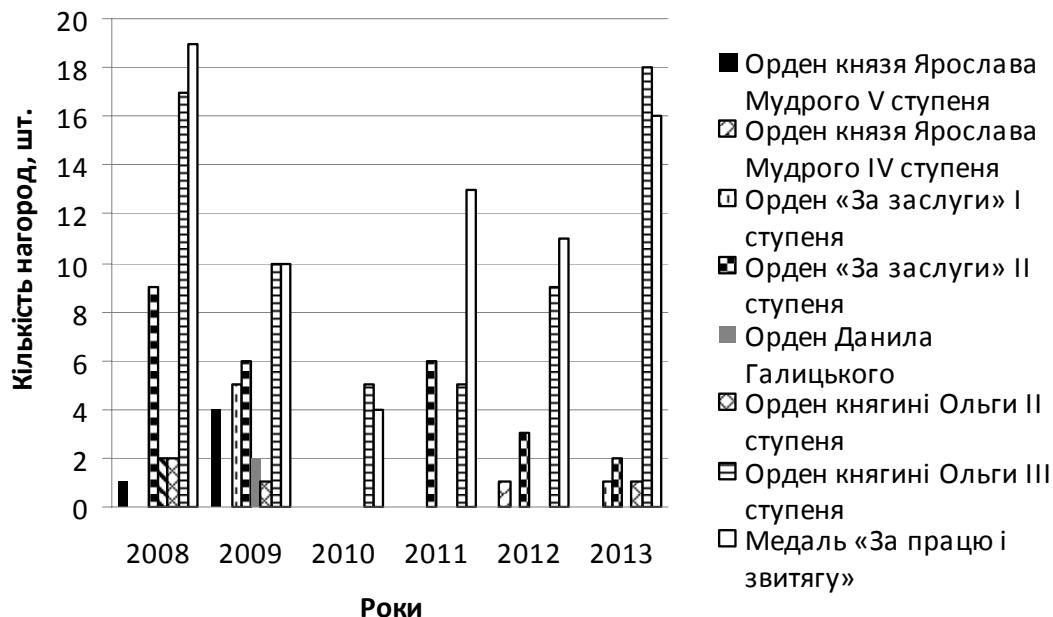
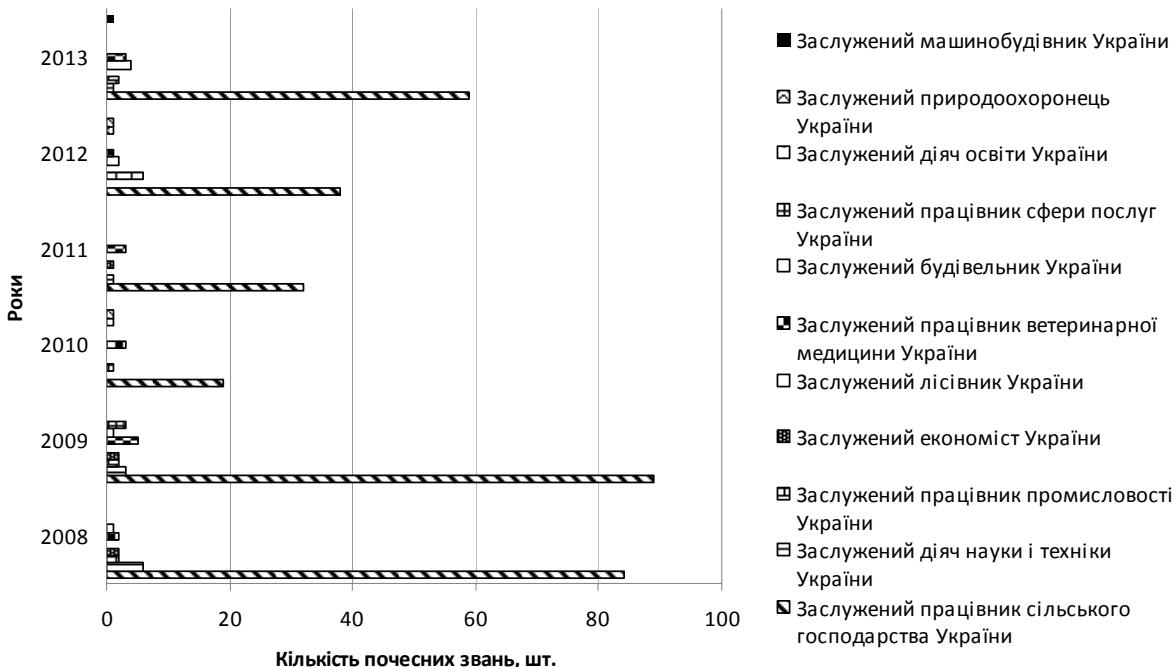

Рис.1.Динаміка кількості вручених державних нагород працівникам сільського господарства України за період 2008-2013 рр.

Рис.2.Динаміка кількості присвоєних почесних звань працівникам сільського господарства України за період 2008-2013 рр.

Отже ми не можемо сказати, що відзначення Державними нагородами є безпосереднім соціально-психологічним методом зовнішнього впливу, бо відповідно до п. 3 Указу Президента України від 19 лютого 2003 року № 138/2003 «висунення кандидатур до відзначення державними нагородами здійснюється гласно за місцем роботи осіб, яких представляють до нагородження, у трудових колективах підприємств, установ, організацій незалежно від типу та форми власності. Клопотання про відзначення державною нагородою порушується перед відповідним органом чи організацією вищого рівня»[7].

Як висновок, державні нагороди є вагомим стимулом до праці не тільки працівників а й керівників господарства, проте в Україні нема чіткої статистичної бази та детальних описів про те за які конкретні заслуги отримала та чи інша людина винагороду. Також ми можемо сказати, що «прості» працівники не мають можливості отримати таку нагороду. Тому на нашу думку для того, щоб будь-який працівник мав право отримати дану нагороду цю інформацію необхідно зробити відкритою.

Література:

1. Льовіна В. Заохочення та порядок їхнього застосування / В. Льовіна // Юридичний журнал. — № 1. – 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?d=3123>
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/admin-pravo/493-stetsenko/9821-s-3---.html>
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1498081243393/pravo/zaohochenna>.
4. Закон України «Про державні нагороди України [зі змінами і доповненнями] // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – №21 (від 26.05.2000). – Ст.1
5. Закон України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» (2000) (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 170-VII (170-18) від 04.04.2013.
6. Офіційне Інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.president.gov.us/documents.html
7. Указ президента України № 138/2003. [Електронний ресурс]/Законодавство України – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/138/2003>
8. Левицька І.В., Глива Я. Мотиваційний механізм стимулювання працівників в ринкових умовах // Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасна наука ХХІ століття». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/ken-levitska-iv-gliva-ya-motivatsiyiy-mehanizm-stimulyuvannya-pratsivnikiv-v-rinkovih-umovah/>

9. Кириченко Ірина. Нагороди в Україні: престиж чи девальвація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rivnepost.ru/showarticle.php?art=019812>

Бесчастная М.В., ассистент кафедры аграрного консалтинга и сервиса Национального университета биоресурсов и природопользования Украины

Государственные награды как высшая форма поощрения работников сельского хозяйства. В статье раскрыты вопросы терминологической определенности поощрения, как метода управления, что применяется как для физических, так и юридических лиц. Обосновано применение государственных наград и присвоения почетных званий как высшей формы поощрения работников сельского хозяйства. Определен перечень государственных наград и почетных званий к которым представляют работников и деятелей сферы сельского хозяйства. Проанализирована динамика количества выданных государственных наград и присвоенных почетных званий работникам и деятелям сельского хозяйства. Определены недостатки применения данного метода поощрения и сделаны соответствующие выводы и предложения.

Ключевые слова: поощрения, государственные награды, почетные звания.

Beschastna M.V., Assistant, Department of Extension Service, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

State awards as the highest form of promotion of agricultural workers. The article deals with the question of terminological determination of promotion as a method of control that is used both for individuals and legal entities. Application of state awards as the highest form of promotion of agricultural workers in Ukraine is justified. The list of state awards and honorary titles for workers in agriculture is worked out. The dynamics of the number of given state awards and honorary titles issued to employees and remarkable persons in agriculture is shown. Disadvantages of this method of encouragement are determined as well as the correct conclusions and proposals are made.

Key words: encouragement, state awards, honorary titles.

УДК 330.025.12:351.863](477)(045)

Варнадій З.С.,

докт. екон. наук, професор кафедри фінансів
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Панасюк О.В.,

доцент кафедри аудиту та економічного аналізу
Національного університету ДПС України

Дерегулювання економіки як чинник зміцнення економічної безпеки України

У статті досліджено об'єктивну необхідність та сутність дерегулювання економіки як чинника зміцнення економічної безпеки України. Визначено, що головною метою дерегулювання економіки є створення гнучкої системи втручання органів державної влади в економічні процеси, зменшення державного впливу в механізм суспільного відтворення та адміністративно-правового регулювання підприємницьких відносин. Розкрито основні інституційні перешкоди реалізації політики дерегуляції підприємницької діяльності. Запропоновано першочергові завдання державної політики в сфері дерегулювання економіки України.

Ключові слова: дерегулювання економіки, дерегуляція підприємницької діяльності, економічна безпека, бізнес-середовище, адміністративно-правове регулювання.

Сьогодні існує чимало визначень поняття «економічна безпека». Так зокрема в Методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, що були затверджені Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 року економічна безпека визначається як «стан національної економіки, який дає змогу